

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)
Judecător: L.Holevițaia
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: I.Cimpoi, I.Secrieru, A.Danilov

dosarul nr. 3ra-458/18

Î N C H E I E R E

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Mararița Ana împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la contestarea refuzului, obligarea stabilirii, calculării și achitării indemnizației, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 7 noiembrie 2017, prin care au fost respinse cererile de apel declarate de către avocatul Salcuțan Andrei în interesele Anei Mararița și Inspectoratul General al Poliției și a fost menținută hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) din 21 iulie 2017, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de către Mararița Ana a fost admisă parțial

c o n s t a t ă :

La 16 decembrie 2016 Mararița Ana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) cu privire la contestarea refuzului, obligarea stabilirii, calculării și achitării indemnizației, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la 17 aprilie 2012 a înregistrat căsătoria cu Mararița Constantin, iar din căsătorie, la XXXX s-a născut fiica, XXXX.

Mararița Ana menționează că soțul său, Mararița Constantin activează în cadrul Centrul de aprovizionare tehnico - materială și întreținere a imobilelor, subdiviziune a Departamentului Poliției de Frontieră, deținând funcția de șef al secției gardă și regim, iar dânsa din luna ianuarie 2015 nu este angajată în câmpul muncii, fiind la întreținerea deplină a soțului.

Astfel, reclamanta susține că la 2 noiembrie 2016 s-a adresat CTAS cu o cerere, prin care a cerut achitarea indemnizației, însă solicitarea a fost respinsă pe motiv că urmează să se adreseze către angajatorul soțului ei, care urmează să achite indemnizația respectivă.

La 2 noiembrie 2016 s-a adresat cu o cerere analogică către Departamentul Poliției de Frontieră al MAI al Republicii Moldova, care prin răspunsul nr. 35/2-1-M-759/16 din 25 noiembrie 2016, a refuzat satisfacerea cerințelor.

Reclamanta consideră refuzul pârâtului ca fiind neîntemeiat și ilegal, or, aceste drepturi sunt recunoscute prin Lege, și anume, art. 49 alin. (1) și (2) din Constituției Republicii Moldova, art. 5 alin. (1) lit. d) al Legii nr.289-XV din 22 iulie 2004, inclusiv în contextul prevederilor art. 123 și art. 124 Codul muncii și pct. 21 al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.108 din 03 februarie 2005 coroborat cu art. 16 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Mararița Ana relatează că în temeiul art. 41 lit. d) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, art. 18 alin. (1), 5 alin. (1) lit. e) și f) ale Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de munca și alte prestații de asigurări sociale, asigurații din sistemul public au dreptul la indemnizație unică la nașterea copilului și indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, iar în conformitate cu art. 37 alin. (4) al Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, polițistul are dreptul la concediul de maternitate, inclusiv pentru soția polițistului care se află la întreținerea acestuia, concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, care se acordă conform dispozițiilor generale. Baza de calcul și cuantumul indemnizațiilor acordate pentru perioada aflării în concediile date se stabilesc în modul și condițiile prevăzute de Legea nr.289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, similar persoanelor asigurate și o constituie venitul mediu lunar realizat de către polițist în ultimele 6 luni calendaristice anterioare lunii în care s-a produs evenimentul. Îndemnizațiile acordate pentru perioada aflării în concediile menționate se plătesc la locul de serviciu al polițistului din bugetul de stat.

Reclamanta precizează că prin Legea nr.135 din 21 iulie 2016, a fost modificat art. 47 alin. (3) al Legii cu privire la poliția de frontieră, care stipulează că concediul de maternitate, inclusiv pentru soția polițistului de frontieră care se află la întreținerea acestuia, concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, concediul pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 10 ani și concediul pentru îngrijirea copilului în vârstă de până la 18 ani care suferă de maladie oncologică sau cu dezabilitate pentru afecțiuni intercurente se acordă conform dispozițiilor generale.

Totodată, evidențiază că baza de calcul și cuantumul indemnizațiilor acordate pentru perioada aflării în concediile prevăzute la alin. (3) se stabilesc în modul și condițiile prevăzute de Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, similar persoanelor asigurate. Indemnizațiile acordate pentru perioada aflării în concediile

prevăzute la alin. (3) se plătesc la locul de serviciu al polițistului de frontieră din bugetul de stat.

În acest sens, afirmă că soțiilor colaboratorilor de poliție, neangajate în câmpul muncii și care nu au un venit asigurat, indemnizațiile de maternitate, indemnizațiile unice la nașterea copilului și indemnizațiile lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, li se vor calcula și achita la locul de muncă al soțului polițist, din bugetul de stat.

De asemenea, reclamanta în susținerea cererii de chemare în judecată invocă prevederile Convenției Internaționale a Muncii nr.183, privind revizuirea Convenției asupra protecției maternității din 1952, ratificată prin Legea nr. 87-XVI din 20 aprilie 2006, în conformitate cu art. 4 par. 2) din Convenție, Republica Moldova declară, că inclusiv și soțiilor aflate la întreținerea soților asigurați, li se acordă concediu de maternitate plătindu-li-se pentru această perioadă indemnizații în modul stabilit de lege.

Astfel, reclamanta consideră selectivă atitudinea pârâtului referitor la interpretarea abuzivă a prevederilor Legii și una discriminatorie față de ea, aceasta deoarece nejustificat i se îngrădește și o privează de valorificarea deplină a unui drept recunoscut de lege, menționând că scopul indemnizației pentru copil este nemijlocit asigurarea unui mediu prielnic copilului, procurarea tuturor celor necesare acestuia.

La fel, Mararița Ana indică asupra faptului, că i-a fost refuzat un drept legal care ține de mijloacele reale de subzistență a întreținerii copilului minor, fiind, astfel, lipsită de un drept subiectiv de natură patrimonială, iar într-o situație similară s-a pronunțat CtEDO, și anume, în speța Schuler-Zgraggen c. Elveției.

Reclamanta solicită, prin cererea de chemare în judecată inițială și prin cererea de concretizare a pretențiilor, recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Departamentului Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr.35/2-1-M-759/16 din 25 noiembrie 2016, obligarea pârâtului de a stabili, calcula și achita indemnizația de maternitate, indemnizația unică la nașterea copilului și indemnizația lunară în mărime de 30% din salariul soțului Mararița Constantin pentru creșterea copilului de la 1 iunie 2017 până la împlinirea vârstei de 3 ani, încasarea de la pârât a sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 5 000 lei.

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) prin hotărârea din 21 iulie 2017, a admis parțial acțiunea înaintată și a recunoscut ca fiind ilegal refuzul Departamentului Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr.35/2-1-M-759/16 din 25 noiembrie 2016 și a obligat Departamentul Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova de a stabili, calcula și achita reclamantei indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului XXXX, de la 1 iunie 2017 până la împlinirea vârstei de 3 ani, la locul de muncă al soțului Mararița Constantin, la întreținerea căruia se află Mararița Ana. S-a încasat de la Departamentul Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în beneficiul Anei Mararița suma de 2 000 lei cu titlu de asistență juridică, în rest, acțiunea reclamantei fiind respinsă.

La 18 august 2017 avocatul Salcuțan Andrei în interesele Mararița Ana a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casare parțială a acesteia în

partea pretențiilor respinse, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Ulterior, la 31 iulie 2017 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a respinge acțiunea integral.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 7 noiembrie 2017 a respins cererile de apel declarate de către avocatul Salcuțan Andrei în interesele Anei Mararița și Inspectoratul General al Poliției și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 21 iulie 2017.

Pentru a decide astfel, instanța de apel și-a motivat soluția în baza prevederilor Legii contenciosului administrativ, art. 124 alin. (1) Codul muncii, art. 5 alin. (1) lit. d) și alin. (3), 16 alin. (1), (4) al Legii privind indemnizarea pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, art. 1 alin. (2) al Legii cu privire la Poliția de Frontieră, art. 1, 2, 40 alin. (6)-(8) al legii privind funcționarul public cu statutul special din cadrul MAI, în vigoare din 25 mai 2017, pct. 4, 6 al Regulamentului Departamentului Poliției de Frontieră, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 434 din 19 iunie 2012.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a conchis că Mararița Ana, fiind la întreținerea soțului, angajat în cadrul Departamentului Poliției de Frontieră al MAI al Republicii Moldova, este îndreptățită de a pretinde încasarea din contul ultimului, indemnizația de întreținere a copilului minor până la vârsta de 3 ani, deoarece normele respective oferă aceleași drepturi soțiilor aflate la întreținerea angajaților, ca și angajaților respectivi, inclusiv funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, motiv pentru care Colegiul a constatat că soluția adoptată de prima instanță este legală.

Sub acest aspect, este de observat că prima instanță corect a stabilit ilegalitatea refuzului pârâtului de a achita indemnizația cerută de către Mararița Ana, stabilind că acesta vine în contradicție cu dispozițiile cadrului legal pre citat.

Colegiul Curții de Apel Chișinău a apreciat ca fiind nefondat argumentul Anei Mararița referitor la faptul că prima instanță urma să admită și cerința privind stabilirea, calcularea și achitarea acesteia a indemnizației de maternitate, deoarece, deși acest drept este reglementat de Lege, reprezentând, potrivit art. 1 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, o formă de protecție socială ce constă dintr-o sumă de bani acordată prin sistemul public de asigurări sociale femeilor asigurate, precum și celor care au încetat plata contribuției de asigurări sociale în condițiile prevăzute de lege, în caz de naștere a copilului, deoarece dânsa a încasat din contul CNAS indemnizația unică la nașterea copilului în cuantum de 3 400 lei, fapt expus în scrisoarea CNAS nr. II-03/04/471 din 6 februarie 2017 (f.d. 46, 57-58), situație ce exclude dreptul acesteia de a încasa suplimentar o indemnizație pentru același eveniment din contul pârâtului.

Tot aici, instanța de apel a constatat că pretenția Anei Mararița privind compensarea prejudiciului moral de la pârât, în sensul art. 1398 alin. (1) și art. 1422 alin. (1) și (2) ale Codului civil, nu poate fi satisfăcută, deși, se constată că refuzul pârâtului de a stabili, calcula și achita indemnizația de îngrijire a copilului constituie o faptă ilicită, iar consecințele prejudiciabile și legătura cauzală, conform cauzelor indicate ale CtEDO se prezumă, în speță, Colegiul a concluzionat că perioada redusă

pentru care dânsa a fost privată de îndemnizația corespunzătoare, examinată în cumul cu constatarea de către instanța de judecată a existenței dreptului încălcat și emiterea unei hotărâri judecătorești ce înlătură această încălcare, este suficientă pentru restabilirea echității și satisfacerea suferințelor pretins suportate de reclamantă, motiv pentru care repararea prejudiciului moral prin echivalent bănesc este excesivă, instanța de fond corect stabilind acest fapt prin prisma constatărilor făcute de CtEDO în cauza Amihalachioaie c. Moldovei.

La 9 februarie 2017 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești, în partea admiterii acțiunii și respingerea cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului Inspectoratul General al Poliției de Frontieră cu referire la circumstanțele de fapt ale cauzei a indicat că instanța de apel a încălcat și aplicat eronat normele de drept material, și anume, pct. 6 al Regulamentului Departamentului Poliției de Frontieră, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 434 din 19 iunie 2012

Totodată, a precizat recurentul că instanța de apel nu a luat în considerare argumentele sale expuse în cererea de apel, și anume, că asiguratul este soțul intimatei, care este salariat al Poliției de Frontieră și se află în concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului începând cu 1 septembrie 2017, iar intimata este o persoană neasigurată.

Recurentul a menționat că Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale prin răspunsul din 24 august 2017 este de opinia că de concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani poate beneficia doar persoana asigurată, iar intimata a încasat pentru perioada XXXX – 1 noiembrie 2017 îndemnizații lunare pentru îngrijirea copilului ca persoană neasigurată de la CTAS Ștefan Vodă, menționând că soțului intimatei i-a fost acordat concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pentru perioada 1 septembrie 2017 – 1 mai 2019, astfel încât în cazul respingerii apelului intimata și soțul acesteia vor beneficia de două îndemnizații.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum denotă din actele cauzei copia deciziei integrale a instanței de apel din 7 noiembrie 2017, a fost primită contra semnătură de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră la 12 decembrie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea din aceeași dată ce se conține la dosar. (f.d. 142)

În consecință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recurentul Inspectoratul General al Poliției de Frontieră s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul 9 februarie 2018, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 7 noiembrie 2017, în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de

o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva